

Hvidvaskkontrol af klienter

September 2023, version 2.0

DANSKE
ADVOKATER

Indhold

Forord	1
Er sagen omfattet af hvidvaskloven? (HVL § 1, stk. 1, nr. 13).	2
Særligt om klientkonti	3
Oversigt over advokatvirksomhedens typiske sager og disses status i relation til hvidvaskloven	3
Hvem er klienten? (HVL § 10)	11
Hvornår skal der foretages kundekendskabsprocedure?	11
Hvornår anses en advokat for at have etableret en forretningsforbindelse?	12
Hvem skal der gennemføres kundekendskabsprocedure på?	12
De forskellige klienttyper – hvem skal være genstand for KYC-proceduren?	13
Hvordan gennemføres kundekendskabsproceduren ved politisk eksponerede personer?	27
Håndtering af PEP, nærtstående samt nære samarbejdspartnere til en PEP	27
PEP-position ophørt	30
Hvordan risikovurderes klientforholdet? (hvidvasklovens §11, stk. 3)	30
Risikoprofilens sammenhæng med etablering af kundekendskab	31
Hvordan gennemføres den resterende del af kundekendskabsproceduren efter advokatens risikokategorisering af klienten?	33
Oplysningspligt (hvidvasklovens § 16)	39
Litteraturliste	39

Forord

Denne vejledning er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Danske Advokater, som består af compliance-specialister fra en række advokatvirksomheder. Vejledningen er udarbejdet for at imødekomme branchens behov for mere vejledning på hvidvaskområdet. Vejledningen er tænkt som en hjælp til at få en praktisk tilgang til samt overblik over hvidvaskreglerne.

Danske Advokater ønsker at hjælpe vores medlemmer med på bedst mulig måde at løfte de pligter, som advokatvirksomheder er pålagt efter hvidvaskloven. Hvidvask og terrorfinansiering er dybt skadeligt for samfundet, og derfor er indsatsen for at forebygge og bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering et væsentligt fokusområde for Danske Advokater. Vi anbefaler, at ansvaret for håndteringen af opgaverne placeres hos et team eller en person, som er fagligt funderet, så det sikres, at opgaverne løses på en ensartet og stabil måde. For at lykkes med dette er det en forudsætning, at den enkelte advokatvirksomheds ledelse bakker op om, at området skal prioriteres.

Danske Advokaters arbejdsgruppe har gjort brug af egne erfaringer med det praktiske arbejde på hvidvaskområdet i advokatbranchen, hvilket har mundet ud i dette forslag til en hvidvaskproces. Vejledningen følger samme systematik som en sag for en ny klient, der oprettes i advokatvirksomheden. Vi gør opmærksom på, at det er vigtigt, at den enkelte advokatvirksomhed tilpasser processen, så den passer til virksomhedens risikoprofil.

Med dette in mente er det for arbejdsgruppen vigtigt at pointere, at denne vejledning ikke er udtryk for den endegyldige sandhed og på visse punkter også afspejler kompromisser, som man i arbejdsgruppen kunne nå til enighed om. Der kan således være områder, hvor de advokatvirksomheder, som medlemmerne af arbejdsgruppen repræsenterer, har en anden tilgang. Dette vil typisk være begrundet i individuelle forhold, herunder klient- og sagstyper, risikoprofil og -appetit samt generel governance-struktur.

Vi håber, at vejledningen indeholder svar på de fleste af de hverdagsudfordringer, der kan opstå, i forbindelse med at klienter og sager finder vej til advokatvirksomhederne. Vi har haft fokus på, at vejledningen skal være dækkende for alle advokaters håndtering af hvidvaskreglerne, uanset advokatvirksomhedens størrelse.

Vejledningen vil løbende blive revideret, og det er arbejdsgruppens målsætning, at vejledningen skal suppleres med mere generelle emner, som i højere grad angår advokatvirksomhedens grundlæggende dokumentation og governance (herunder bl.a. advokatvirksomhedens risikovurdering, whistleblower-ordning, indberetningspligt osv.).

Vejledningen er revideret april 2023 med baggrund i Advokatrådets reviderede hvidvaskvejledning september 2022 og efterfølgende drøftelser med Advokatsamfundets sekretariat.

Arbejdsgruppen, der har udarbejdet vejledningen om hvidvaskkontrol af klienter, består af:

Charlotte Michelsen, Compliance Officer, Advokat, Accura Advokatpartnerselskab

Charlotte Stoltenberg, Advokat, Chief Compliance Officer, Lund Elmer Sandager

Julie Gyldenløve Skovborg, Chef for intern compliance, Horten

Karen Bjørn, Advokat, Bruun & Hjejle Advokatpartnerselskab

Kari Grøn Skovgaard, Compliancechef, Gorrissen Federspiel Advokatpartnerselskab

Mette Blomsterberg, Risk & Compliance Chef, Bech-Bruun

Peter Niemann Thøgersen, Advokat, Compliance- og risikochef, Poul Schmith/Kammeradvokaten

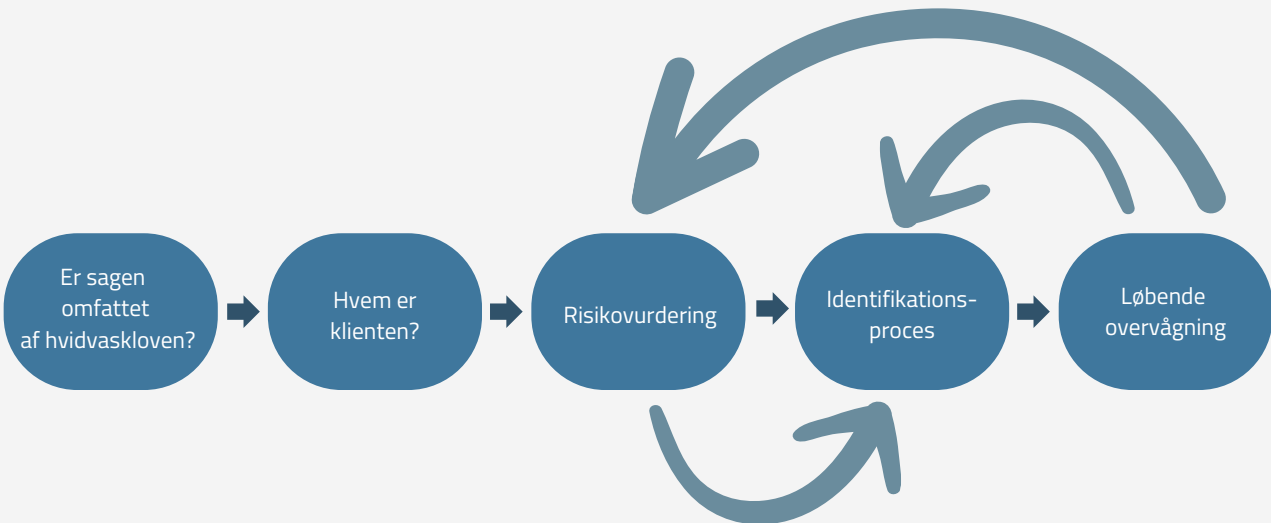
Stefanie Lynge Eriksen, Advokat, Complianceansvarlig, HjulmandKaptain

Dertil er Nikoline Sneholt, Juridisk konsulent og Steen Hermansen, Digitaliseringschef tilknyttet arbejdsgruppen fra Danske Advokaters side, og advokat Kristine Caroline Sorken er tilknyttet arbejdsgruppen som ekstern compliance-specialist.

Stor tak til tidligere bidragydere, som har leveret værdifulde input til vejledningen:

Christian Blicher Møller (tidligere Bruun & Hjejle Advokatpartnerselskab)

Stephanie Maria Steffensen (tidligere HjulmandKaptain).

Er sagen omfattet af hvidvaskloven? (HVL § 1, stk. 1, nr. 13)

Advokater optræder i mange forskellige sammenhænge i forbindelse med ydelse af juridisk rådgivning. Det er centralt for håndtering af kravene i hvidvaskloven, at vi er bevidste om, i hvilken sag og til hvem advokaten yder rådgivning. Nedenfor finder du et skema over typiske sager, som er opdelt efter, om de falder inden for eller uden for hvidvaskloven.

Det er ikke alle juridiske ydelser, der er omfattet af hvidvaskloven. Advokater skal håndtere klienten efter hvidvaskreglerne:

A) Når advokaten yder bistand ved rådgivning om eller udførelse af transaktioner for sine klienter i forbindelse med én af følgende aktiviteter (udtømmende):

- i. Køb og salg af fast ejendom eller virksomheder
- ii. Forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver (formuepleje)
- iii. Åbning eller forvaltning af bankkonti eller værdipapirdepoter
- iv. Tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder eller
- v. Oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder, fonde mv.

Eller:

B) Når advokaten på sin klients vegne og for dennes regning foretager en finansiel transaktion (omfatter tilgodehavender, aktier, anparter, obligationer, pantebreve og derivater) eller en transaktion vedrørende fast ejendom. I modsætning til pkt. A) i-v – som i højere grad angår arbejdet inden for den almindelige advokatfuldmagt – vil en finansiel transaktion under dette punkt (B) være resultatet af

en konkret fuldmagt fra en klient.

Kerneeksemplet er handler, hvor et aktiv overdrages fra én ejer til en anden, og hvor der er tale om en aktivitet, der er direkte nævnt ovenfor (køb og salg af fast ejendom).

Et andet eksempel er aktie- eller anpartsoverdragelse, idet det indebærer køb eller salg af en virksomhed eller en del heraf som nævnt ovenfor.*

Desuden er ekspeditioner, som er nødvendige for, at en af ovenstående aktiviteter kan gennemføres, omfattet af transaktionsbegrebet. Det gælder fx tinglysningsekspeditioner, deponering, fusionsanmeldelser mv.

Advokaten bør være opmærksom på, at transaktionsbegrebet også omfatter overførsler uden ejerskifte.

Særligt om klientkonti

Advokaten skal håndtere sin klient efter hvidvasklovens regler, hvis klientkontoen stilles til rådighed i forbindelse med en af de ovennævnte aktiviteter. Det kan fx være, at en selskabskapital deponeres hos advokaten i forbindelse med stiftelse af et selskab.

I sager, der ikke er omfattet af ovennævnte aktiviteter, men hvor klientkontoen stilles til rådighed for klienten, fx i forbindelse med indbetaling af retsafgifter eller deponering til sikkerhed for salær, er der opstået tvivl om advokatens forpligtelser til at håndtere klienten efter hvidvaskreglerne. Det hænger sammen med, at det kontoførende pengeinstitut ville være forpligtet til at håndtere klienten efter hvidvaskreglerne, såfremt klienten havde indsat pengene direkte på egen konto i banken.

Dette punkt er på nuværende tidspunkt uafklaret, men det må efter arbejdsgruppens opfattelse have formodningen imod sig, at en advokatvirksomhed omfattes af hvidvaskreglerne, alene fordi en tredjemand (kontoførende pengeinstitut) er underlagt hvidvaskloven. I praksis vil advokatvirksomheden bistå det kontoførende institut med at indhente den lovpligtige dokumentation fra klienten, som pengeinstituttet er forpligtet til at indsamle.

Oversigt over advokatvirksomhedens typiske sager og disses status i relation til hvidvaskloven

I det følgende skema er oplistet sagstyper, herunder forslag til hjemler, der efter arbejdsgruppens opfattelse enten falder inden for eller uden for hvidvasklovens anvendelsesområde. Oplistingen er alene til inspiration, da hver enkelt sag må vurderes konkret. Arbejdsgruppen henviser derudover til Advokatrådets reviderede hvidvaskvejledning afsnit 2.5 for yderligere eksempler.

Omfattet	Ikke omfattet
Aftaleret (i det omfang advokaten rådgiver eller er med til at udføre en aftale baseret på en transaktion efter § 1, stk. 1, nr. 13).	
	Distributionsaftaler.
	Licensaftaler.
Arbejds- og ansættelsesret	
Ansættelsesaftaler med elementer af køb/salg af virksomhed, fx en direktør-kontrakt med aflønning i aktier, warrants eller optioner, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Ansættelsesaftaler.
	Ansættelsesretlige tvister.
Bank	
Rådgivning om forvaltning af klienters midler, værdipapirer ("family office"), jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, ii.	Dispositioner på klientkonto, som ikke er del af en hvidvaskpligtig transaktion.
Rådgivning om investering, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i).	Rådgivning om regulatoriske forhold, som ikke har karakter af modelrådgivning.
Åbning og forvaltning af bankkonti, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, iii.	Bistand i forbindelse med ansøgning om finansielle tilladelser.
Rådgivning vedrørende derivater og repo'er (ISDA, GMRA, EFET, Finansrådets rammeaftale, mv.), jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, iv.	Generel rådgivning om tings- og panteret uden tilknytning til en hvidvaskpligtig transaktion.
Rådgivning vedrørende depotbankvirksomhed etablering og strukturering af depotbankvirksomhed i Danmark, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, iii.	
Udarbejdelse og forhandling af transaktionsdokumenter, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	

Omfattet	Ikke omfattet
Dødsboer og værgemål (i det omfang advokaten rådgiver eller er med til at udføre transaktioner efter § 1, stk. 1, nr. 13)	
Salg af fast ejendom eller virksomhed til nogen, som ikke er lodtager i boet, eller når arving, legatar eller ægtefælle erlægger en delvis betaling for den faste ejendom eller virksomhed, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Dødsbobehandling uden salg af fast ejendom, virksomhed eller drift ud af boet.
Gældsbreve som udstedes i forbindelse med en transaktion (virksomhed eller fast ejendom).	Dispositioner på klientkonto, som ikke er del af en hvidvaskpligtig transaktion.
Hvis der i dødsboet drives virksomhed, jf. § 1, stk. 1, nr. 13.	Salg af andelsbolig eller løsøre, som fx både.
Gavebrev/ægtefælleskifte, hvis der overdrages fast ejendom eller virksomhed (kan sammenlignes med ansættelseskontrakt med optioner).	Skifte af dødsbo til ægtefælle eller arving uden tilførsel af midler.
Salg af værdipapirer (fx salg som led i værgemål eller ud af et dødsbo), jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i eller ii.	Oprettelse af testamente eller ægtepagt.
Fast ejendom	
Køb og salg af fast ejendom, inkl. rådgivning om og berigtigelse af en ejendomshandel for klienten, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Udlejning.
Arealoverførsel, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Ejendomsadministration.
Ekspropriation, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Entrepriseretlig voldgift.
Tinglysning af transaktioner vedr. fast ejendom, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning vedr. mangler.
	Lejeretlig rådgivning.
Udarbejdelse af skøde ifm. landinspektørs gennemførelse af udstykning, arealoverførsel eller mageskifte, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Forhandling af entreprisekontrakter/ rådgivningsaftaler.

Omfattet	Ikke omfattet
Køb og salg af vindmøller eller solcelleanlæg, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i, når disse aktiver betragtes som fast ejendom ifølge tinglysningsloven, udstykningsloven eller tinglysningsafgiftsloven.	Rådgivning af forsikringsgiver vedr. en transaktion (fx Warranty & Indemnity-forsikring (W&I-forsikring) ved virksomhedssalg), så længe der er tale om rådgivning om forsikringsmæssige forhold.
Køb og/eller salg af bygninger på lejet grund, fx kolonihavehuse, sommerhuse eller øvrige bygninger på lejet grund, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i, idet disse aktiver betragtes som fast ejendom i tinglysningsmæssig forstand.	
Finansiering og sikkerhedsstillelse	
Pant i aktier, fast ejendom og værdipapirer (inkl. tinglysning), jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i eller iv.	Pant i andelsbolig og løsøre.
Låneaftaler i relation til fast ejendom og køb/salg af virksomheder, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a i eller iv.	Rådgivning om regulatoriske forhold, når det ikke har karakter af modelrådgivning.
Refinansiering af eksisterende gæld i virksomheder, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i eller iv.	Bistand i forbindelse med ansøgning om finansielle tilladelser (som ikke er omfattet af de oplyste aktiviteter).
Sikkerhedsdokumenter i relation til fast ejendom og køb/salg af virksomheder, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i eller iv.	Generel rådgivning om tings- og panteret uden tilknytning til en transaktion omfattet af hvidvaskloven.
	Generel rådgivning om finansieringsmuligheder uden tilknytning til en transaktion.
Forvaltning	
Formuepleje, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, ii.	Dispositioner på klientkonto, som ikke er del af en hvidvaskpligtig transaktion.
Strukturering af fonds- og foreningsstrukturer med henblik på kapitalforvaltning og etablering af sådanne strukturer, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, ii eller v.	

Omfattet	Ikke omfattet
Inddrivelse og tvangsauktioner	
Tvangsauktion over fast ejendom, hvor advokaten repræsenterer køber, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Udlæg i løsøre, fast ejendom og værdipapir.
Udarbejdelse af transportskøde eller auktionsskøde efter tvangsauktion, når advokaten repræsenterer køber eller sælger, og dermed ikke panthaver, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra, b.*	Tvangsauktioner over andelsboliger og løsøre.
	Fogedforretninger.
	Inkasso.
	Tvangsauktioner over fast ejendom, hvor advokaten repræsenterer auktionsrekvirenten.
Immaterielle rettigheder	
Overdragelse af immaterialrettigheder i forbindelse med overdragelse af fast ejendom eller virksomhed, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning vedrørende immaterialrettighedsbeskyttelse, herunder registrering af varemærker, patenter eller øvrige immaterialrettigheder.
Konfliktløsning	
	Retssager, voldgift og mægling (også om fast ejendom og køb/salg af virksomheder).
Konkurrence og udbud	
Fusionsanmeldelse, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Udbudssager.
	Samarbejdsaftaler (distributions-, agent- og franchiseaftaler).

*Det følger af Advokatsamfundets reviderede hvidvaskvejledning, side 13, at salg af ejendomme inden for 1 år efter en tvangsauktion, hvor der efter pantebrevets "Almindelige betingelser (A)" pkt. 9 ikke vil være tale om ejerskifte, er omfattet, jf. § 1, stk. 1, litra 13 b. Advokatsamfundet har mundtligt præciseret, at advokaten alene er forpligtet til at udføre kundekendskabsprocedure på køber eller sælger, som advokaten repræsenterer.

Omfattet	Ikke omfattet
Konkurs, rekonstruktion, tvangsopløsning og likvidation (i det omfang advokaten rådgiver eller er med til at udføre transaktioner efter § 1, stk. 1, nr. 13)	
Solvente likvidationer, hvis der sker salg af fast ejendom eller virksomhed, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Omstødelsessager.
Behandling af konkursboer, hvis der foretages eller rådgives om salg af virksomhed eller fast ejendom, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Klagesager.
Rekonstruktion og forebyggende rekonstruktion, hvis der sker salg af fast ejendom eller virksomhed, samt ved kapitaltilførsel, hvis der sker ændringer i selskabskapitalen samtidig hermed. Hvis ingen ændringer i selskabskapitalen, er sagen ikke omfattet af hvidvaskloven, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Konkurskarantæne.
Insolvent selskab ved retablering af egenkapital/kapitalforhøjelse (selskabslovens § 119), jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, iv.	Konkursager <u>uden</u> salg af fast ejendom eller virksomhed.
Genoptagelse via tvangsopløsning eller almindeligt solvent selskab, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, v, hvis der sker ændringer i selskabskapitalen samtidig hermed. Hvis ingen ændringer i selskabskapitalen, er sagen ikke omfattet af hvidvaskloven.	Rekonstruktionssager uden salg af fast ejendom eller virksomhed eller kapitaltilførsel.
Kapitalnedsættelser, som medfører en ændring af et selskabs kapitalstruktur.	Tvangsopløsning.
M&A	
Køb og salg af virksomheder, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning af forsikringsgiver vedr. en transaktion (fx Warranty & Indemnity-forsikring ved virksomhedssalg), så længe der er tale om rådgivning om forsikringsmæssige forhold.
Due diligence af en virksomhed som led i en forestående transaktion, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	FDI-screening uden sammenhæng med en hvidvaskpligtig transaktion.

Omfattet	Ikke omfattet
Escrow/deponering, som er del af en transaktion, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	
FDI-screening som led i en hvidvaskpligtig transaktion, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	
Management Incentive Programmer "MIP", jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	
<p>Selskabsret</p> <p>(i det omfang advokaten rådgiver om eller er med til at udføre transaktioner efter § 1, stk. 1, nr. 13)</p>	
Stiftelse af et selskab, erhvervsdrivende forening mv., jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, v.	Varetagelse af bestyrelsesposter.
Omdannelse af selskabskonstruktion, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, v.	Vedtægtsændringer, som ikke angår selskabets kapital- eller kontrolstruktur eller ændringer i selskabskapitalen.
Finansiering af virksomhedskøb, herunder indgåelse, forhandling og udarbejdelse af låneaftaler, garanti og sikkerhedsstillelse, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, iv.	
Køb og salg af kapitalandele, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning om regler, som ikke har karakter af modelrådgivning.
Køb og salg af optioner, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning om forretningsorden.
Overdragelse af kapitalandele, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning om regulatoriske forhold, fx tilladelsespligt og compliance uden forbindelse til en transaktion.
Ejeraftaler, som angår selskabets kapital- eller kontrolstruktur, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Udarbejdelse af legal opinions, når rådgivningen ikke vedrører en konkret sag om køb eller salg af fast ejendom eller virksomhed og ikke har karakter af modelrådgivning.

Omfattet	Ikke omfattet
Tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af virksomheder, fonde mv., jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, iv.	Udarbejdelse af forretningsgange, hvidvaskdokumentation, ledelses- og bestyrelsesinstrukser og lign.
Fusioner, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Regulatoriske underretninger til Finanstilsynet på vegne af forvaltere af alternative investeringsfonde.
Spaltning, omstruktureringer og lign., jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Ansøgninger til Finanstilsynet om tilladelse som finansiel virksomhed og andre tilladelser.
Generationsskifte af virksomhed, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning eller bistand med indgåelse af leasingaftaler eller factoring-arrangementer, herunder køb og salg heraf.
Rådgivning om eller transaktioner vedr. finansiering af ejendomme, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, iv.	Stiftelse af ikke-erhvervsdrivende foreninger.
Kapitalafgang, fx udlodning, udbytte, kapitalejerlån, hensættelser og lign., jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, iv.	
Crowdfunding.	
Skatteretlig rådgivning	
Rådgivning knyttet til køb og salg af virksomheder, virksomhedsstrukturering, generationsskifte eller overdragelse af kapitalandele, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning eller bistand med indhentelse af bindende svar fra Skattestyrelsen og klager vedr. styrelsens afgørelser, som ikke angår køb og salg af virksomheder, virksomhedsstrukturering, generationsskifte eller overdragelse af kapitalandele.
Rådgivning vedr. køb og salg af fast ejendom, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.*	Rådgivning vedr. incitamentsafløbning.
	Generel skatteretlig rådgivning uden tilknytning til en transaktion.

Omfattet	Ikke omfattet
Offentlig regulering	
Ændring i ejerkræds i delvist ejede selskaber, som fx § 60-selskaber, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning om regelsæt mellem en virksomhed og det offentlige vedr. planret, miljøret, energiret, byggeret, landbrugslovgivning, konkurrenceret, statsstøtteren, markedsføringsret mv.
Køb og salg af fast ejendom eller virksomhed i offentlige selskaber, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i.	Rådgivning om godkendelser, tilladelser og dispensationer.
	Udbudssager og udbudsprocesser.
	Rådgivning om hjemmelsspørgsmål, forvaltningsretlige spørgsmål, aktindsigt.
	Udførelse af advokatundersøgelser.
Energi, Forsyning & Infrastruktur	
Køb og salg af vindmøller eller solcelleanlæg, jf. § 1, stk. 1, nr. 13, litra a, i, når disse aktiver betragtes som fast ejendom ifølge tinglysningsloven, udstykningsloven eller tinglysningsafgiftsloven.	Rådgivning om regulatoriske forhold, når det ikke har karakter af modelrådgivning

Hvem er klienten? (HVL § 10)

Og hvem skal dermed være genstand for advokatens kundekendingsprocedure?

Hvornår skal der foretages kundekendingsprocedure?

Hvidvasklovens § 10 beskriver, hvornår en virksomhed skal gennemføre kundekendingsprocedurer:

- 1) Ved etablering af en forretningsforbindelse.
- 2) Når en klients relevante omstændigheder ændrer sig.
- 3) På passende tidspunkter, herunder når virksomheden eller personen i løbet af det relevante kalenderår

er juridisk forpligtet til at kontakte klient med henblik på at undersøge enhver relevant oplysning vedrørende den eller de reelle ejere.

- 4) Ved enkeltstående transaktioner over et vist beløb.
- 5) Ved udbud af spil, hvor indsatsen eller udbetalingen er over et vist beløb.
- 6) Ved mistanke om hvidvask eller finansiering af terrorisme.
- 7) Ved tvivl om tidligere indhentede oplysninger om klienten.

Hvornår anses en advokat for at have etableret en forretningsforbindelse?

Det er udgangspunktet, at en virksomhed etablerer en forretningsforbindelse, når virksomheden påtager sig at udføre en ydelse for en klient.

"Forretningsforbindelse" skal ifølge hvidvasklovens definition i § 2 forstås som:

“Kundeforhold, som etableres af virksomheden eller personen omfattet af loven, der på etableringstidspunktet forventes at blive af en vis varighed, og som kan omfatte oprettelse af kundekonto, kundedepot, iværksættelse af transaktioner og andre aktiviteter, herunder rådgivningsopgaver, for kunden.”

Kundekendskabsprocedurer skal altså gennemføres, når advokaten og klienten indgår aftale om, at advokaten skal udføre et opdrag for klienten.

Hvem skal der gennemføres kundekendskabsprocedure på?

Klienten kan være en fysisk eller en juridisk person.

Hvis klienten er en juridisk person, skal "de reelle ejere" identificeres og underlægges kundekendskabsprocedurer.

En juridisk person kan fx være selskaber, foreninger og fonde samt offentlige myndigheder. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det ofte er ved juridiske personer (herunder særligt mere sjældne konstruktioner), at der opstår tvivl om, hvem der faktisk er advokatens klient.

I tilfælde, hvor klienten er repræsenteret af en forbindelsesadvokat eller lignende, skal advokaten gennemføre kundekendskabsprocessen på den bagvedliggende klient. Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det således ikke er tilstrækkeligt at henholde sig til forbindelsesadvokatens kundekendskabsprocedure på klienten. Herudover skal der foretages kundekendskabsprocedurer på selve forbindelsesadvokaten, hvilket – hvis ikke andre faktuelle forhold taler imod – formentlig kan ske ud fra en lempet procedure.

En kundekendingsprocedure kan således ikke undlades i sådanne tilfælde, men kan blot udføres på lempet grundlag, hvis ikke øvrige risikoparametre taler imod dette.

I det følgende opridses derfor eksempler på juridiske klienter, herunder indikation af hvem der anses at være de reelle ejere. "Erhvervsstyrelsens vejledning om reelle ejere"* kan endvidere benyttes som hjælp til fortolkning af, hvem der skal identificeres som reelle ejere og undergives kundekendingsprocedure.

De forskellige klienttyper – hvem skal være genstand for KYC-proceduren?

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Danske kapitalselskaber	
Aktieselskab (A/S).	<p>Der skal indhentes oplysninger på de reelle ejere i den juridiske enhed. Det er de fysiske personer, der i sidste ende ejer eller kontrollerer klienten, eller de fysiske personer, på hvis vegne en transaktion eller aktivitet gennemføres. Direkte eller indirekte besiddelse af ejerskab af eller kontrol over <u>mere</u> end 25 % af en juridisk person anses som en indikation på reelt ejerskab. Ejer eller kontrollerer en person 25 % eller mindre af klienten (den juridiske person), vil advokaten kunne gå ud fra, at der ikke er tale om en reel ejer, medmindre advokaten er bevidst om andre forhold, som måtte indikere, at personen i sidste ende på anden måde kontrollerer mere end 25 % af klienten.</p> <p>Den daglige ledelse (personer, der har ansvaret for en juridisk persons daglige ledelse, herunder for drift, omsætning og øvrige resultater) kan sidestilles med de reelle ejere i en juridisk enhed, hvis der, efter at alle muligheder er udtømt, ikke er identificeret (en) fysisk(e) person(er) med reelt ejerskab, eller hvis der er tvivl om, hvorvidt den eller de fysiske personer, der er identificeret, er den eller de reelle ejere.</p>
Anpartsselskab (ApS).	Samme som for A/S

*<https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-reelle-ejere>

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Partnerselskaber (PS).	Samme som for A/S. Advokaten bør for P/S'er være opmærksom på eventuelle aftaler eller vedtægtsmæssige bestemmelser, der angår komplementaren, da de grundet deres natur kan påvirke advokatens bedømmelse af, hvem der kontrollerer klienten (se kommentar om kommanditselskaber nedenfor).
Anpartsselskab (ApS).	Samme som for A/S.
Personligt ejede virksomheder, interessentskaber og kommanditselskaber	
Enkeltmandsvirksomhed.	Ejeren af enkeltmandsvirksomheden .
Personligt ejet mindre virksomhed (PMV).	Ejeren af PMV'en.
Kommanditselskab (K/S).	<p>Der skal indhentes oplysninger på de reelle ejere i et K/S. Komplementaren er som udgangspunkt ikke virksomhedens reelle ejer. Det er et krav, at komplementaren tildeles økonomiske og forvaltningsmæssige rettigheder. Det sker dog som udgangspunkt ikke på samme vilkår som kommanditisterne.</p> <p>Konkluderes det – efter at alle muligheder er udtømt – at virksomheden ingen reelle ejere har, eller kan de reelle ejere ikke identificeres, skal K/S'ets daglige ledelse registreres som reelle ejere.</p> <p>Udgøres den daglige ledelse (direktionen) af komplementaren, vil det således være den daglige ledelse i komplementaren, der vil være at betragte som de reelle ejere, der skal udføres kundekendskabsprocedurer på.</p> <p>Kommanditisterne vil i alle tilfælde skulle vurderes i forhold til definitionen af reelle ejere, da deres deltagelse i selskabet nødvendigvis karakteriseres som ejerskab.</p>

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
<p>Interessentskab (I/S).</p>	<p>Der skal indhentes oplysninger på de reelle ejere i et I/S.</p> <p>Arbejdsgruppen er af den opfattelse, at det grundet interessentskabers natur ofte vil være alle interessenterne uanset antal, som er reelle ejere.</p> <p>For endeligt at identificere de reelle ejere i et I/S vil det dog ofte være nødvendigt at forholde sig til indholdet i interessentskabskontrakten.</p> <p>Advokaten er således nødt til at undersøge, hvad interessenterne har aftalt indbyrdes, for at vurdere, om der er personer, der er tillagt rettigheder, herunder fx vetorettigheder, der ikke blot følger af forholdets natur, der medfører, at de opfylder definitionen på at være reelle ejere. En indikator herpå kan være en ret til udpegning af flertallet af medlemmerne af virksomhedens bestyrelse, men jo i særdeleshed også de økonomiske og forvaltningsmæssige beføjelser hos interessenterne.</p> <p>I/S-kontrakten bør således som udgangspunkt rekvireres og gennemgås.</p>
Børsnoterede virksomheder	
<p>Noterede danske virksomheder (virksomheder, hvis aktier eller obligationer er optaget til notering eller handel på en fondsbørs, en autoriseret markedspads eller et tilsvarende reguleret marked i et EU/EØS-land).</p> <p>I Danmark er der p.t. ét reguleret marked – Nasdaq OMX Nordic – den nordiske børs i København.</p>	<p>Der skal ikke indhentes oplysninger på kapitalejere af virksomheder, hvis ejerandele handles på et reguleret marked eller tilsvarende marked, som er undergivet oplysningspligt i overensstemmelse med EU-retten (børsnoterede virksomheder).</p>

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Noterede udenlandske virksomheder.	<p>Der skal ikke indhentes oplysninger på kapitalejere af virksomheder, hvis ejerandele handles på et reguleret marked eller tilsvarende marked, som er undergivet oplysningspligt i overensstemmelse med EU-retten.</p> <p>Advokaten bør kontrollere, at virksomheden er registreret på et reguleret marked, og gemme denne dokumentation. En kontrol kunne fx være opslag på og print fra det relevante markeds officielle hjemmeside.</p>
Datterselskaber til børsnoterede virksomheder.	<p>Sådanne selskaber skal, i det omfang de ikke er et selvstændigt børsnoteret selskab, underkastes kundekendingsprocedurer. Dette gælder, uanset at der er tale om helejerskab.</p> <p>Det vil typisk være ledelsen i datterselskabet, der skal betragtes som de reelle ejere.</p>
Fonde (omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde)	
Erhvervsdrivende fond (reguleres af lov om erhvervsdrivende fonde og er underlagt tilsyn af Erhvervsstyrelsen).	<p>Fonde er pr. definition selvejende og har ikke ejere i traditionel forstand. Lov om erhvervsdrivende fonde definerer reelle ejere i fonde som den eller de fysiske personer, som i sidste ende direkte eller indirekte udøver kontrol eller på anden måde har ejerskabslignende beføjelser, herunder fondens bestyrelse og særligt begunstigede personer eller, såfremt de enkeltpersoner, der nyder godt af fondens uddelinger, endnu ikke kendes af fonden, den gruppe af personer, i hvis hovedinteresse fonden er oprettet eller fungerer.</p> <p>Da fonde altid har en bestyrelse, vil fonde altid have reelle ejere. Fonde kan derfor ikke være i den situation, at fonden ikke har reelle ejere eller ikke kan identificere de reelle ejere. Reelle ejere i en fond kan tillige udgøres af øvrige parter, herunder begunstigede personer. Ofte vil de reelle ejere i en fond udgøres af fondsbestyrelsen.</p>

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Ikke-erhvervsdrivende fond (reguleres af fondsloven og er underlagt tilsyn af Civilstyrelsen).	Samme som ovenfor vedr. erhvervsdrivende fonde.
Staten, regioner, kommuner og offentlige myndigheder	
Arbejdsgruppen mener, at advokaten kan gennemføre en lempet kundekendskabsprocedure på offentlige og kommunale myndigheder. Nedenstående skema er derfor udarbejdet på baggrund af konkrete erfaringer i arbejdet eller dialogen med de offentlige myndigheder.	
Region.	En region betragtes som en offentlig myndighed og har dermed ingen reelle ejere. Genstanden for KYC-proceduren vil i dette tilfælde formentlig være direktionsmedlemmerne, typisk i form af regions- og koncerndirektørerne. (Dette indebærer, at der som minimum bør ske en kontrol af, hvem direktionen udgøres af i den pågældende myndighed).
Kommune.	Kommunens daglige ledelse – kommunaldirektøren. Ved særlige styreformer, fx magistrater i Københavns Kommune, er det den adm. direktør i fagforvaltningen (fx i Økonomiforvaltningen). Samme kontrolprocedure som for en region.
En offentligt/kommunalt ejet daginstitution el.lign.	Den daglige ledelse (direktøren). Samme kontrolprocedure som for en region.
Delvist ejet af en offentlig myndighed.	Det skal undersøges, hvem der råder over den anden del (som ikke er ejet af en offentlig myndighed), herunder om der er personer, der i sidste ende opfylder definitionen på reelle ejere.
Ministerium.	Departementschefen.

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
<p>Selskab (fx kapitelselskab eller I/S) ejet 100 % af en offentlig myndighed.</p> <p>Statslige aktieselskaber (statslige aktieselskaber er en fællesbetegnelse for aktieselskaber, hvori staten har en bestemmende indflydelse. Dette indebærer, at ressortministeren som hovedregel kan vælge flertallet af bestyrelsesmedlemmerne). Som eksempler på statslige aktieselskaber kan nævnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ørsted A/S • Sund og Bælt Holding A/S • PostNord • TV 2 	Direktionen.
<p>Selvstændige offentlige virksomheder (Selvstændig offentlig virksomhed dækker over en i forvaltningsretlige termer juridisk person, der varetager en bestemt del af den statslige forvaltning). Betegnelsen "selvstændig offentlig virksomhed" dækker over en i forvaltningsretlige termer juridisk person, der varetager en bestemt del af den statslige forvaltning, som fungerer uden for bevillingssystemet, og som har selvstændige indtægter og formue.</p> <p>Eksempler på selvstændige offentlige virksomheder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DSB • Naviair 	Direktionen.
Direktorat (fx Kriminalforsorgen).	Direktøren.
Styrelse.	Styrelsesdirektøren.
Politi og domstole.	Direktionen.
Kommunale fællesskaber.	Direktøren.
Kommunale aktieselskaber.	Direktøren.
Offentlig-private selskaber og samarbejder (OPP/OPS-projekter).	Direktøren.

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Folkekirkens selvejende institutioner.	Folkekirkens kirker og præsteembeder er som regel selvejende og bestyres af menighedsrådet. Det er derfor menighedsrådets medlemmer, der skal betragtes som reelle ejere.
Offentlig beskikkelse mv.	
Arbejdsgruppen bemærker, at der for offentlige beskikkelser, herunder insolvensbehandling, mv. er stor uenighed og uklarhed om, hvordan og på hvem der skal gennemføres kundekendingsprocedurer.	
Konkursbo.	Det er kurator, der skal anses som den reelle ejer af konkursboet (den daglige ledelse). Advokaten skal derfor gennemføre kundekendingsprocedurer på sig selv, hvilket kan ske ved, at advokaten lægger en udskrift af skifterettens udpegning i sin kundekendingsdokumentation.
Rekonstruktion.	<p>Det er selskabet under rekonstruktion, der er rekonstruktørens klient, og det er derfor selskabets reelle ejere, der skal underlægges kundekendingsprocedurer. Hvis ingen kapitalejer kan betragtes som reel ejer, er det selskabets daglige ledelse, der skal underlægges kundekendingsprocedurer.</p> <p>Hvis rekonstruktøren er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system som direktør i henhold til konkurslovens § 11 a, stk. 3 (og hvis ingen kapital-ejer, som følge af besiddelse af kapitalandele eller stemmerettigheder, kan betragtes som reel ejer), er det rekonstruktøren, der skal underlægges kundekendingsprocedurer.</p>
Offentligt skifte af dødsbo.	Hvor der er udpeget en bobestyrer af et offentligt skiftet dødsbo, skal bobestyreren anses som den reelle ejer af dødsboet. Advokaten skal derfor gennemføre kundekendingsprocedurer på sig selv, hvilket kan ske ved, at advokaten lægger en udskrift af skifterettens udpegning i sin kundekendingsdokumentation.

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Privat skifte af dødsbo.	Identifikation af reelle ejere (arvingerne og eventuelle legatarer) og kundekendskabsprocedurer gennemføres på arvingerne og eventuelle legatarer i forbindelse med skifte af dødsboer, i det omfang der foretages dispositioner nævnt i hvidvasklovens § 1, stk. 1, nr. 13. Dette vil eksempelvis være relevant, hvis boet sælger fast ejendom eller virksomhed til nogen, som ikke er lodtager i boet, eller hvis der erlægges en betaling for aktivet.
Værge.	Familiaretshuset.
Foreninger	
Som udgangspunkt skal advokaten fastlægge, om der er en eller flere personer, der ejer eller kontrollerer foreningen i overensstemmelse med definitionen af reelle ejere. Er der ingen personer, der kan identificeres som reelle ejere, skal den daglige ledelse betragtes som reelle ejer(e). Det er kun de tegningsberettigede medlemmer, der kan handle og underskrive på foreningens vegne og dermed forpligte foreningen. De tegningsberettigede medlemmer vil typisk være formanden og kassereren eller formanden/kassereren og et andet bestyrelsesmedlem. Dette afhænger dog af den konkrete forenings tegningsregler.	
Andelsboligforeninger har pligt til at lade sig registrere, fordi de som udgangspunkt er selskabs-skattepligtige.	I foreninger vil det ofte enten være foreningens bestyrelse eller direktionen, hvis foreningen har en sådan, der vil udgøre foreningens daglige ledelse, og som dermed skal betragtes som reelle ejere. Det beror dog på en konkret vurdering af den enkelte forening og dennes forhold. Til brug for identifikation af de reelle ejere kan advokaten fx indhente foreningens stiftelsesdokument, vedtægter eller referat fra generalforsamlingen.
Frivillige foreninger (kan – men har ikke pligt til at – lade sig registrere). Det kan fx være en grund-ejerforening eller en kulturel forening.	Samme som for andelsboligforeninger.
Foreninger med begrænset ansvar (f.m.b.a.) skal registreres med CVR-nummer.	Samme som for andelsboligforeninger.

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Almindelige foreninger (også kaldet ikke erhvervsdrivende foreninger) kan – men har ikke pligt til at – lade sig registrere. Det kan fx være en nonprofit-organisation.	Samme som for andelsboligforeninger.
Særlige foreninger kan – men har ikke pligt til at – lade sig registrere. Det kan fx være en indkøbsforening.	Samme som for andelsboligforeninger.
Legater og stiftelser.	Efter lov om fonde og visse foreninger (fondsloven) skal fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner registrere oplysninger om deres reelle ejere. Kontrol i ejerregisteret og forespørgsel til klient om, hvem der udgør de reelle ejere. Typisk vil de reelle ejere udgøres af bestyrelsesmedlemmerne.
Selvejende institutioner	
Selvejende institutioner optaget på bevillingslovene med en driftsbevilling på lige fod med de egentlige statsinstitutioner (§ 2 stk. 1).	Direktionen/bestyrelsesmedlemmerne.
Statsfinansierede selvejende institutioner, der er optaget på bevillingslovene under bevillingstypen statsfinansieret selvejende institution (§ 2, stk. 2).	Direktionen/bestyrelsesmedlemmerne.
Selvejende institutioner, foreninger, fonde mv., hvor vedkommende fagminister har truffet beslutning herom på baggrund af statsregnskabslovens § 2, stk. 2. (§ 2 ,stk.1, nr. 3).	Direktionen/bestyrelsesmedlemmerne.
Selvejende institutioner, foreninger, fonde mv., som administrerer statslige bevillinger, for hvis administration vedkommende fagminister har truffet beslutning herom på baggrund af statsregnskabslovens § 2, stk. 2. (§ 2 ,stk. 1, nr. 4).	Direktionen/bestyrelsesmedlemmerne.

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Folkekirkens selvejende institutioner.	Folkekirkens kirker og præsteembeder er som regel selvejende og bestyres af menighedsrådet. Det er derfor menighedsrådets samtlige medlemmer, der skal betragtes som reelle ejere.
Fysiske personer	
Fysisk person, fx i form af en forbrugerklient.	Den fysiske person, i det omfang der rådgives om transaktioner omfattet af hvidvasklovens anvendelsesområde for advokater, § 1, stk. 1., nr. 13.
A.m.b.a, s.m.b.a., f.m.b.a. – virksomheder med begrænset ansvar	
Andelsselskaber med begrænset ansvar (a.m.b.a.).	Vurderingen af, om en person er reel ejer i et a.m.b.a på grundlag af, om personen har "tilstrækkelig indflydelse", er lidt anderledes end i forhold til kapitalselskaber. Eksempelvis betyder det for en sådan virksomhed med begrænset ansvar, hvor alle deltagerne har en stemme hver, at vurderingen af, om en person er reel ejer ved at eje en tilstrækkelig del af virksomheden, skal foretages på baggrund af det samlede antal deltagere. I en sådan virksomhedstype med fx 10 deltagere, hvor alle har en stemme hver, vil hver enkelt deltager således have 10 % af stemmerettighederne. Der er derfor ikke nogen reelle ejere i virksomheden, da ingen personer har en tilstrækkelig indflydelse til at opfylde definitionen på at være en reel ejer. Det samme gør sig gældende i forhold til en deltagers andel af kapitalen i virksomheden. Det vil derfor være den daglige ledelse, der skal betragtes som reelle ejere, dvs. bestyrelsen eller direktøren i de tilfælde, hvor bestyrelsen har ansat en direktør til at varetage den daglige ledelse.

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Selskaber med begrænset ansvar (s.m.b.a.).	I en f.m.b.a., hvor alle deltagerne har en stemme hver, skal vurderingen af, om en person er reel ejer ved at eje en tilstrækkelig del af f.m.b.a.'en, opgøres på baggrund af det samlede antal deltagere. I en f.m.b.a. med 10 deltagere, hvor alle har en stemme hver, vil hver enkelt deltager således have 10 % af stemmerettighederne. Der er derfor ikke nogen reelle ejere i virksomheden, da ingen personer har en tilstrækkelig indflydelse til at opfylde definitionen på at være en reel ejer. Det samme gør sig gældende i forhold til en deltagers andel af kapitalen i virksomheden. Det vil derfor være den daglige ledelse, der skal betragtes som reelle ejere, dvs. bestyrelsen eller direktøren i de tilfælde, hvor bestyrelsen har ansat en direktør til at varetage den daglige ledelse.
Filialer af udenlandske virksomheder	
Filial af udenlandsk virksomhed.	Hvis klienten er en filial, skal advokaten klarlægge ejer- og kontrolstrukturen og finde frem til, hvilke fysiske personer der ejer eller kontrollerer filialens hoved/moderselskab. Der bør i forbindelse hermed udføres passende kundekendingsprocedurer på filialbestyreren.
Almen boligorganisation	
Almen boligorganisation.	Boligorganisations bestyrelse.
Forbindelsesadvokater	
Danske forbindelsesadvokater med beskikkelse her i landet.	Der skal gennemføres kundekendingsprocedure på den bagvedliggende klient på samme måde som med andre klienter. Dertil skal personen, der er forbindelsesadvokat, identificeres, og vedkommendes identitet skal kontrolleres ved en pålidelig og uafhængig kilde, dvs. der gennemføres kundekendingsprocedurer på forbindelsesadvokaten.*

*Det kan i relation til omfanget af kundekendingsproceduren vedrørende forbindelsesadvokater i den konkrete sag overvejes, hvorvidt sagens omstændigheder tillader, at kundekendingsproceduren kan gennemføres som en lempet kundekendingsprocedure, jf. nærmere herom nedenfor om risikovurdering af klientforholdet.

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Udenlandske forbindelsesadvokater med beskikelse i EU eller EØS.	Der skal gennemføres kundekendskabsprocedure på den bagvedliggende klient. Dertil skal den person, der er forbindelsesadvokat, identificeres, og vedkommendes identitet skal kontrolleres ved en pålidelig og uafhængig kilde.
Udenlandske forbindelsesadvokater (tredjelande).	Der skal gennemføres kundekendskabsprocedure på den bagvedliggende klient på samme måde som med andre klienter. Dertil skal den person, der er forbindelsesadvokat, identificeres, og vedkommendes identitet skal kontrolleres ved en pålidelig og uafhængig kilde, dvs. der gennemføres kundekendskabsprocedure på forbindelsesadvokaten .
Investeringsforeninger	
Investeringsforening.	<p>Når klienten er en investeringsforening eller en afdeling i en investeringsforening, skal advokaten identificere og gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere de fysiske personer, der i sidste ende ejer og kontrollerer den juridiske enhed, som advokaten indgår forretningsforbindelsen med, dvs. investeringsforeningen som juridisk person med et CVR-nr., også selv om der fx kun skal leveres en ydelse til en enkelt afdeling i investeringsforeningen.</p> <p>Er der ingen personer, der ejer eller kontrollerer investeringsforeningen i en sådan grad, at de kan defineres som reelle ejere, skal foreningens daglige ledelse (typisk bestyrelsen, eller direktion hvis en sådan er ansat) betragtes som reel ejer.</p>
Afdeling i en investeringsforening/afdeling i en investeringsforening.	Samme som ovenfor vedrørende investeringsforeninger.

Klienttyper	Hvem skal være genstand for KYC-proceduren samt eksempler på indikatorer på reelle ejere
Finansielle virksomheder undergivet regulering og tilsyn	
<p>Finansielle virksomheder underlagt tilsyn.*</p> <p>Du kan kontrollere, om den finansielle virksomhed er underlagt tilsyn, her.**</p>	<p>Samme som ovenfor vedrørende investeringsforeninger.</p>
Virksomheder i likvidation	
<p>Solvente likvidationer.</p> <p>(Aktiverne/ejerne afhændes, og provenuet efter betaling af kreditorerne sendes til aktionærerne, hvorefter selskabet slettes i registret).</p>	<p>De reelle ejere, som også vil modtage provenuet fra likvidationen. Udlodningens størrelse er ligegyldig, idet det som udgangspunkt er ejerandelen, der er afgørende for, hvorvidt ejeren/aktionæren er reel ejer.</p>
<p>Genoptagelser med kapitaltilførsel.</p>	<p>De reelle ejere.</p>
Umyndige eller personer under værgemål	
<p>Umyndige/personer under værgemål.</p> <p>Ved værgemål og samværgemål er værgeren den person, der handler på vegne af klienten.</p> <p>Klienten er den umyndige eller personen under værgemål eller samværgemål.</p>	<p>Der skal gennemføres kundekendingsprocedure på klienten, selv om denne er en umyndig person/person under værgemål. Umyndige/personer under værgemål er ligeledes genstand for kundekendingsprocedure ved reelt ejerskab af virksomheder.</p> <p>Der skal gennemføres kundekendingsprocedure på den person, som er værge/forældremyndighedsindehaver/juridisk repræsentant for en umyndig/person under værgemål, hvis denne selvstændigt disponerer på vegne af den umyndige/personen under værgemål.</p>

*Det forhold, at en finansiell virksomhed er underlagt tilsyn af en kompetent myndighed inden for EU eller EØS-landene, kan indebære, at den pågældende virksomhed kan have en lavere risiko som klient end ikke tilsynsunderbelagte virksomheder. Forholdet kan dog ikke stå alene og må sammenholdes med øvrige relevante risikofaktorer i den konkrete sag.

**<https://virksomhedsregister.finanstilsynet.dk/virksomhedstyper.html>

Uoverensstemmelser i registrering af reelle ejere (hvidvasklovens § 15 a)

Hvis advokaten i forbindelse med sine kundekendskabsprocedurer eller sagsforløbet i almindelighed bliver opmærksom på, at de informationer, som er registreret i det centrale virksomhedsregister (CVR) om klientens reelle ejere, ikke stemmer overens med de informationer og dokumenter, advokaten har modtaget fra klienten, skal advokaten som udgangspunkt, jf. nedenfor, indberette dette til Erhvervsstyrelsen hurtigst muligt.

Indberetningspligten gælder for alle oplysninger om reelle ejere, der er tilgængelige for offentligheden i CVR, herunder de angivne ejer- og stemmerettigheder, den reelle ejers adresse samt manglende registreringer.

Indberetning af eventuelle uoverensstemmelser indebærer ikke i sig selv, at der foreligger mistanke om hvidvask, terrorfinansiering eller skatteunddragelse.

Det beror på en konkret vurdering, hvor længe der må gå, fra advokaten opdager uoverensstemmelsen, til denne indberettes. Det er dog Erhvervsstyrelsens holdning, at en indberetning ikke uden særlig anerkendelsesværdig grund kan vente flere dage. Hvis der er tale om en fejlregistrering, der rettes straks, vil advokaten dog ikke være forpligtet til at indberette.

Hvordan gennemføres kundekendingsproceduren ved politisk eksponerede personer?

Advokaten skal i forbindelse med sin kundekendingsprocedure afgøre, om klienten eller klientens reelle ejer er en politisk eksponeret person (også kaldet "PEP") eller en nærtstående eller nær samarbejdspartner til en sådan politisk eksponeret person, jf. hvidvasklovens § 18. Kravet gælder såvel indenlandske som udenlandske klienter.

PEP'er er personer, der bestrider et særligt hverv, der indebærer en højere risiko for bestikkelse, korruption og hvidvask. I Danmark er sandsynligheden for bestikkelse lav*, og derfor vil den typiske risiko materialisere sig, der hvor advokaten yder bistand til PEP'er i lande, der repræsenterer en højere risiko.

I Danmark vil en PEP typisk være en person, der arbejder i politiske systemer. En PEP er altid en fysisk person, og i offentlig sammenhæng omfatter det navnlig statschef, ministre, særlige rådgivere for ministre, parlamentsmedlemmer, medlemmer af politiske partiers styrelsesorganer, højesteretsdommere mv., medlemmer af en centralbanks øverste ledelsesorgan, ambassadører eller medlemmer af statsejede virksomheders ledende organer. Med baggrund i den øgede risikoprofil omfatter PEP-begrebet også PEP'ens ægtefælle, registrerede partner, samlever, børn og forældre, men ikke andre slægtninge.

PEP-status dækker også over PEP'ers nære samarbejdspartnere. Nære samarbejdspartnere er personer, der ejer eller kontrollerer virksomheder sammen med en PEP eller på anden måde har nær forretningsmæssig forbindelse til en PEP. Det gælder også situationer, hvor en virksomhed er oprettet til fordel for PEP'en.

En person, der deltager i bestyrelsesarbejde sammen med en PEP, vil ikke alene af den grund skulle anses for at være en nær samarbejdspartner. Derfor skal advokaten afdække, om klienten er en PEP, nærtstående eller nær samarbejdspartner til en PEP, og vurdere, om klientforholdet af denne grund udgør en øget risiko for hvidvask og terrorfinansiering.

Ligesom advokatens fokuspunkter i relation til kundekendingsproceduren generelt afhænger af en risikovurdering, vil advokaten også i relation til PEP skulle gøre mest ud af kendskabet til og overvågningen af de PEP'er, nærtstående eller samarbejdspartnere, som udgør en øget risiko for hvidvask, herunder bestikkelse mv.

Håndtering af PEP, nærtstående samt nære samarbejdspartnere til en PEP

Advokaten er ikke forpligtet til at have en særlig kategorisering af PEP'er og nærtstående eller nære samarbejdspartnere til en PEP. PEP'er, nærtstående eller nære samarbejdspartnere risikovurderes individuelt og på samme måde som advokatens øvrige klientforhold.

Når advokaten identificerer en PEP, skal advokaten således sammen med sin almindelige kundekendingsprocedure:

*Transparency international.

1. Vurdere, om klientforholdet som følge af PEP-statusen udgør en øget risiko.
2. Afdække midlernes oprindelse samt skærpe overvågningen.

Nedenfor følger en opregning af risikofaktorer, som kan inddrages i risikovurderingen af PEP-status.

Arbejdsgruppen er af den opfattelse, at advokaten i risikovurderingen skal sondre mellem, hvilken fysisk person som i sagen har PEP-status. I det følgende skitseres, hvilke risikofaktorer som på grund af PEP-status kan pege i retning af en øget risiko for hvidvask:

PEP identificeret	1. Risikovurdér klienten med afsæt i PEP-status
Privatpersoner	<p><u>Faktorer, der indikerer øget risiko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Advokaten vurderer eller mistænker, at rådgivning til PEP'en kan bruges til at dække over korruption eller til at sløre pengestrømme • PEP'ens personlige formue eller livsstil stemmer ikke overens med den kendte legitime indkomst eller formuekilder • Advokaten har pålidelige, bestyrkede oplysninger – fx fra medierne – om økonomisk uredelighed, herunder oplysninger om bestikkelse • Transaktionens finansiering er usædvanlig • PEP'ens midler (position) holdes i et land, som er karakteriseret ved høj risiko for korruption som følge af fx politisk ustabilitet, svage statsinstitutioner, ikkedemokratiske regeringsformer, uigennemsigtigheden af ejerregistre for virksomheder, jord, aktier og lignende • PEP'ens position og funktion indebærer en høj risiko for misbrug af stillingen • PEP'ens renommé er dårligt • Transaktionen vedrørende højværdiaktiver
Reelle ejere – juridiske personer	<p>Hvis der blandt en klients reelle ejere er en PEP, medfører dette ikke i sig selv, at klienten skal behandles som en PEP.</p> <p><u>Faktorer, der indikerer øget risiko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • En PEP med øget risiko har betydelig kontrol over den juridiske person • PEP'ens økonomi er sammenblandet med eller afhængig af den juridiske person • Den juridiske person handler på vegne af PEP'en
Nærtstående og nære samarbejdspartnere	<p>Nærtstående og nære samarbejdspartnere skal ikke betragtes som PEP'er alene som følge af deres forbindelse til en PEP.</p> <p>Risikoen ved nærtstående og nære samarbejdspartnere skal vurderes med afsæt i risikoen for, at den nærtstående eller den nære samarbejdspartner kan drage fordel af eller blive misbrugt i forbindelse med hvidvask mv.</p> <p><u>Faktorer, der indikerer øget risiko:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Den relevante PEP udgør en øget risiko • Klientens formue stammer fra offentlige midler inden for det område, hvor PEP'en har sin position eller indflydelse

	<ul style="list-style-type: none"> • Klientens formue eller livsstil er ikke i overensstemmelse med den kendte legitime indkomst eller formuekilder • Advokaten har pålidelige, bestyrkede oplysninger – fx fra medierne – om økonomisk uredelighed, herunder oplysninger om bestikkelse • Klienten er udnævnt til et offentligt hverv, der forekommer uforeneligt med personlig fortjeneste
Risikoniveau	2. Yderligere foranstaltninger med afsæt i risikoniveauet
Begrænset/ almindelig risiko	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klientforholdet godkendes af advokatvirksomhedens hvidvaskansvarlige, jf. hvidvasklovens § 7, stk. 2 (valgfrit, da advokatvirksomheder ikke er forpligtede til at have en hvidvaskansvarlig). 2. Advokaten skal træffe passende foranstaltninger for at fastslå oprindelsen af klientens midler, der er omfattet af transaktionen. "Passende foranstaltninger" kan være: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Advokatens eksisterende, længerevarende og omfattende kendskab til klientens økonomi, såfremt advokaten har haft et længerevarende klientforhold med klienten ◦ Forholdets natur tilsiger, at midlerne stammer fra legitime formål, fx hvis transaktionen finansieres via en bank ◦ Information indhentet fra offentlige registre eller medier ◦ Information indhentet fra klienten. Advokaten bør stille så mange spørgsmål, som der er brug for, for at være betrykket i, at midlerne er legitime, og at der ikke er mistanke om hvidvask 3. Advokaten skal foretage skærpet overvågning af klientforholdet. En skærpet overvågning kan indebære: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Hyppigere opdatering af kundekendskabet (dvs. formål og omfang med klientrelationen). Dette vil dog ofte ikke være relevant for advokaten, da advokatens rådgivning begrænser sig til enkeltstående transaktioner med et relativt kortvarigt forløb ◦ Øget opmærksomhed på mistænkelige transaktioner eller dispositioner
Øget risiko	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samme som pkt. 1 ved begrænset/almindelig risiko Samme som pkt. 2 ved begrænset/almindelig risiko. Advokaten bør dog sikre sig yderligere information og dokumentation for midlernes oprindelse. "Passende foranstaltninger" kan ved øget risiko fx bestå i: <ul style="list-style-type: none"> ◦ En kombination af følgende: årsopgørelse fra Skatteforvaltningen, lønsedler, regnskabsoplysninger, eventuelle virksomhedsårsrapporter, ejerbøger, ejendomsoplysninger (herunder ejendomsskatteoplysninger og BBR-oplysninger), oplysninger om værdipapirer i depot, eller oplysninger fra kontobevægelser mv. ◦ Yderligere og mere dybdegående information fra klienten ◦ Adverse media tjek 1. Samme som pkt. 3 ved begrænset/almindelig risiko, dog således at overvågningen skærpes yderligere, i takt med at risikoniveauet er steget 2. Skærpet kundekendskabsprocedure, jf. hvidvasklovens § 17

PEP-position ophørt

Ophører en PEP med at have det pågældende hverv, skal advokaten i mindst 12 måneder derefter vurdere, hvorvidt den tidligere PEP udgør en øget risiko for hvidvask og terrorfinansiering, og anvende skærpede kundekendingsprocedurer, jf. § 17, stk. 1, indtil den tidligere PEP vurderes ikke at udgøre en øget risiko for hvidvask eller terrorfinansiering.

Kravet gælder ikke for nærtstående eller nære samarbejdspartnere, men advokaten bør i henhold til hvidvasklovens § 11, stk. 3, vurdere, om også disse klienter fortsat kan være forbundet med en højere risiko for hvidvask. I bekræftende fald bør advokaten tilrettelægge kundekendingsprocedurer og overvågning efter den vurderede risiko.

Hvordan risikovurderes klientforholdet? (hvidvasklovens §11, stk. 3)

Når sagen er omfattet af hvidvaskreglerne, og klientens type er identificeret, skal advokaten gennemføre kundekendingsprocedure på klienten. En central del heraf er en risikovurdering af sagen og klienten, idet kravene til advokatens kundekendingsprocedure fastsættes ud fra en risikobaseret tilgang.

Jo højere risiko for hvidvask af kriminelle midler eller finansiering af terrorisme der er forbundet med kundeforholdet, desto flere undersøgelser skal advokaten gennemføre under kundekendingsproceduren. Og omvendt, jo lavere risiko, desto færre undersøgelser er påkrævet i forbindelse med, at advokaten gennemfører kundekendingsprocedurer.

Advokatens risikovurdering skal foretages på baggrund af forskellige faktorer, hvor nogle er indikatorer på lavere risiko, mens andre taler i retning af højere risiko. Overordnet er faktorerne opdelt i kunderisikofaktorer og risikofaktorer i forbindelse med produkter, tjenesteydelser, geografi, transaktioner eller leveringskanaler ("Produktrisikofaktorer"). En række af risikofaktorerne fremgår af hvidvasklovens bilag 2 og 3.

I det følgende de fremgår klientrisikofaktorer, der følger af hvidvasklovens bilag 2 og 3. I relation til Produktrisikofaktorerne er inddraget FATF's "Guidance for a Risk-Based Approach Guidance for Legal Professionals" ("RBA") typer af produkter, der indikerer en højere risiko for en advokatvirksomhed.

De faktorer, der henvises til her, er ikke udtømmende. Der kan derfor være andre forhold, der taler for en lavere eller højere risiko. Risikovurderingen vil derfor altid bero på en konkret og individuel vurdering.

Risikoprofilens sammenhæng med etablering af kundekendskab

Risikovurderingen er styrende for, hvor mange elementer advokaten skal inddrage i forbindelse med etablering af kundekendskab. Jo højere risiko, desto flere undersøgelser skal advokaten foretage, når advokaten gennemfører kundekendskabsprocedure. Baggrunden for den forhøjede risiko er således afgørende for, hvilke yderligere elementer der skal inddrages i kundekendskabsproceduren.

Advokaten skal fx foretage en mere dybdegående undersøgelse af risikoen for hvidvask eller finansiering af terrorisme, når der ydes rådgivning til en klient fra et højrisikoland, eller hvor klienten efterspørger juridisk bistand i forbindelse med et produkt, som har en iboende højere risiko (fx opkøb af insolvente virksomheder uden et kommercielt sigte).

Omvendt repræsenterer en række sager i advokatvirksomheden en lavere risiko for hvidvask og finansiering af terrorisme (fx en ejendomshandel med en standard bankfinansiering).

I de følgende afsnit er oplyst faktorer, som kan indgå i den pågældende risikovurdering af klientforholdet.

Risikofaktorer forbundet med klienten (klientrisiko):

Hvidvasklovens [bilag 2](#) oplister nedenstående faktorer, som peger i retning af en lavere risiko for hvidvask af kriminelle midler og finansiering af terrorisme:

- Børsnoterede selskaber, der er undergivet oplysningspligt
- Offentlige forvaltninger eller virksomheder
- Klienten er beliggende inden for EU/EØS eller tredjelande med effektive hvidvaskordninger, begrænset omfang af korruption eller anden kriminel aktivitet

Hvidvasklovens bilag 3 oplister blandt andet nedenstående faktorer, som peger i retning af en højere risiko for hvidvask af kriminelle midler og finansiering af terrorisme:

- Forretningsforholdet eksisterer under usædvanlige omstændigheder
- Klienten er bosiddende i geografiske områder med en højere risiko, herunder:
  - I en jurisdiktion, som er højrisiko og ikke samarbejdende ifølge FATF.[1]*
  - Klienten har hjemsted i, eller rådgivningen/transaktionen involverer lande opført på **Europa-Kommissionens liste over højrisikolande****
  - Klienten er opført på EU's sanktionsliste***
- Klienten er en juridisk person eller et juridisk arrangement, som er et personligt formueforvaltningsselskab
- Klienten er et selskab, som har nominee-aktionærer eller ihændehaberaktier
- Klienten er en kontantbaseret virksomhed
- Klientens ejerstruktur virker usædvanlig eller for kompleks i betragtning af klientens forretningsaktiviteter
- Klienten er en tredjelandstatsborger, der ansøger om opholdstilladelse eller statsborgerskab i et EU- eller EØS-land i bytte for kapitaloverførsler, køb af ejendom eller statsobligationer eller investering i selskaber i det pågældende EU- eller EØS-land

**Pr. 23. juni 2023 var følgende på FATF's landeliste: Albanien, Barbados, Burkina Faso, Cameroun, Cayman Islands, Congo, De Forenede Arabiske Emirater, Filippinerne, Gibraltar, Haiti, Iran, Jamaica, Jordan, Kroatien, Mali, Mozambique, Myanmar, Nigeria, Nordkorea, Panama, Senegal, Sydafrika, Sydsudan, Syrien, Tanzania, Tyrkiet, Uganda, Vietnam og Yemen. FATF's lister er direkte tilgængelige på [FATF's hjemmeside](#).

**EU's liste over højrisikolande er direkte tilgængelig [via dette link](#) (nederst på siden). Pr. 16. juli 2023 var følgende lande på listen: Afghanistan, Barbados, Burkina Faso, Cayman Islands, Congo, De Forenede Arabiske Emirater, Filippinerne, Gibraltar, Haiti, Iran, Jamaica, Jordan, Mali, Mozambique, Myanmar, Nordkorea, Nigeria, Panama, Senegal, Sydafrika, Sydsudan, Syrien, Tanzania, Trinidad & Tobago, Uganda, Vanuatu og Yemen.

***EU's sanktionslister er direkte tilgængelige [her](#), hvor listerne løbende opdateres. EU's sanktionslister er direkte tilgængelige [via dette link](#), hvor listerne løbende opdateres:

Risikofaktorer forbundet med advokatens juridiske rådgivning til klienten (Produktrisiko):

Hvidvasklovens bilag 2 oplister blandt andet nedenstående faktorer, som peger i retning af en lavere risiko for hvidvask og finansiering af terrorisme:

- Produkter, hvor risikoen for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme styres af andre faktorer, fx udgiftslofter eller gennemsigthed i forhold til ejerskab (fx visse former for elektroniske penge)

Hvidvasklovens bilag 3 oplister blandt andet nedenstående faktorer, som peger i retning af en højere risiko for hvidvask af kriminelle midler og finansiering af terrorisme:

- Produkter eller transaktioner, som kan fremme anonymitet
- Forretningsforbindelser eller transaktioner uden direkte kontakt og uden visse sikkerhedsforanstaltninger som fx elektroniske identifikationsmidler eller relevante tillidstjenester [...]
- Betalinger fra ukendte eller ikkeassocierede tredjemænd
- Nye produkter og nye forretningsprocedurer, herunder nye leveringsmekanismer, og brug af nye teknologier eller teknologier under udvikling til både nye og eksisterende produkter
- Transaktioner vedrørende olie, våben, ædelmetaller, tobaksvarer, kulturelle værdigenstande og andre vigtige genstande af arkæologisk, historisk, kulturel og religiøs betydning eller af særlig videnskabelig værdi samt elfenben og beskyttede dyrearter

De følgende faktorer supplerer ovennævnte risikofaktorer og vil alle efter arbejdsgruppens opfattelse indikere, at der er en højere risiko ved den ydelse, som advokaten leverer. Den samlede liste følger af RBA punkt 104, idet der i det følgende er udvalgt de faktorer, der efter arbejdsgruppens opfattelse oftest forekommer i en dansk kontekst:

- Stille klientkonti til rådighed og facilitere transaktioner i tilknytning til en transaktion, hvor advokaten bistår (fx en virksomheds drift)
- Stille klientkonti til rådighed for deponeringer og overførsler uden tilknytning til en transaktion
- Facilitere deponering eller overførsler via konti, der ikke er oprettet som klientkonti
- Repræsentation af og indeståelse for klientens ry, omdømme og troværdighed uden til bunds at kende klientens forhold og aktiviteter
- Ydelser, der er egnede til at sløre reelt ejerskab for de relevante myndigheder
- Specialiseret juridisk rådgivning, som ligger uden for advokatens normale ekspertiseområde
- Overdragelse af fast ejendom, højværdi-varer eller aktiver inden for et tidsrum, der er usædvanligt kort og/eller ikke begrundet i kommercielle overvejelser
- Dødsbobehandling for dømte kriminelle
- Usædvanlige brud på samtidighedsprincippet
- Lån med usædvanlige vilkår
- Transaktioner med aktiver, der er vanskelige at værdisætte
- Gentagne betalinger uden grund
- Køb af virksomhed i likvidation uden grund (kommerciel begrundelse).

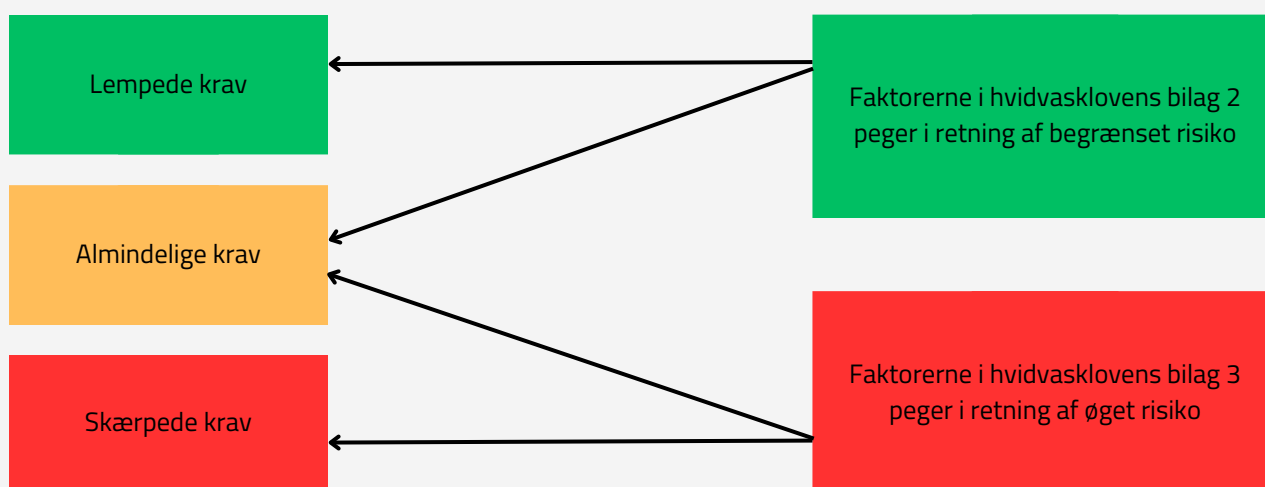
Er risikoen for hvidvask/terrorfinansiering **begrænset**, **almindelig** eller **øget**?

Det afhænger af den samlede vurdering af de relevante risikofaktorer.

Er resultatet af risikovurderingen, at risikoen for hvidvask/terrorfinansiering er:

- **begrænset**, kan de lempede krav til kundekendskab følges. Hvidvasklovens § 21 regulerer de **lempede krav**. Anvendelse af lempede krav er altid frivillig – og advokaten kan på baggrund af sine sagstyper eller den overordnede risikovurdering beslutte at gennemføre almindelige kundekendingsprocedurer af klienter, som efter en individuel vurdering udgør en begrænset risiko
- **almindelig**, kan de **almindelige** krav til kundekendskab følges. Kravene følger af hvidvasklovens §§ 10-16
- **høj**, skal de **skærpede** krav til kundekendskab følges. Kravene følger af hvidvasklovens §§ 17-20.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det vil have formodningen imod sig, at en klient med en øget risikoprofil eller risikofaktorer, der taler for en øget risiko, kan mitigeres i et omfang, som betyder, at advokaten kan nøjes med alene at gennemføre lempede kundekendingsprocedurer.

Hvordan gennemføres den resterende del af kundekendingsproceduren efter advokatens risikokategorisering af klienten?

Når advokaten har:

- konstateret, at en given sag er omfattet af hvidvaskloven
- identificeret, hvem der er klienten, og
- risikokategoriseret klienten

skal advokaten legitimere og identificere klienten.

Risikovurderingen af klienten er afgørende for omfanget af identifikationsprocessen.

Omfanget af kundekendingsproceduren er beskrevet i hvidvasklovens § 11. Heraf fremgår det, at kundekendingsproceduren omfatter følgende:

- Indhentelse af klientens identitetsoplysninger
- Kontrol af klientens identitetsoplysninger hos en pålidelig og uafhængig kilde

- Hvis klienten er en juridisk person, skal der gennemføres rimelige foranstaltninger for at klarlægge den juridiske persons ejer- og kontrolstruktur
- Indhentelse af oplysninger om forretningsforbindelsens formål og tilsigtede beskaffenhed, hvis ikke dette fremgår af omstændighederne
- Løbende overvågning af forretningsforbindelser (klienterne)

Det er klienterne selv, der skal afgive de oplysninger, som indhentes i forbindelse med gennemførelsen af kundekendskabsproceduren. Advokaten skal herefter kontrollere/verificere de indhentede oplysninger ved en uafhængig og pålidelig kilde.

Uafhængige pålidelige kilder kan fx være legitimationsdokumenter som pas, kørekort og fødselsattester eller officielle databaser hos skattemyndigheder og virksomhedsregistre, hvor de oplysninger, som klienten har oplyst, fremgår.

Advokaten skal i sin kontrol af identitetsoplysningerne vurdere pålideligheden af de uafhængige kilder, herunder fx risikoen for, at et pas er forfalsket.

I kravet om uafhængighed ligger, at kilden til kontrol ikke må være klienten selv. Det må fx ikke været et dokument, klienten selv har skrevet/udstedt. Kilden behøver dog ikke være en offentlig myndighed.

De tiltag, der er gennemført i identifikationsprocessen, skal dokumenteres, herunder eventuelle vanskeligheder ved gennemførelse af kundekendskabsproceduren. Eventuelle fund i forbindelse med kundekendskabsproceduren skal indgå i risikovurderingen af klienten, og således påvirker disse to elementer gensidigt hinanden.

Den samlede kundekendskabsprocedure skal så vidt muligt gennemføres inden etableringen af forretningsforbindelsen. Er klienten underlagt skærpede krav, jf. risikovurderingen ovenfor, må forretningsforbindelsen ikke etableres og arbejdet påbegyndes, før kundekendskabsproceduren er gennemført.

For alle klientforhold gælder, at formålet med og omfanget af den bistand, der skal ydes til klienten, skal være klarlagt. Herunder omfanget af og formålet med den transaktion, advokaten skal bistå klienten med.

Dokumentation for den gennemførte kundekendskabsprocedure skal opbevares i fem år fra sagens ophør eller gennemførelse af den enkelte transaktion.

Almindelig kundekendskabsprocedure (ajourføring årligt, eller når klientens forhold ændrer sig)

Følgende skema indeholder en liste over de oplysninger, som advokaten som minimum skal indhente, og eksempler på de kontroller, som advokaten skal gennemføre i forbindelse med kundekendskabsproceduren:

Persontype	Oplysninger indhentet fra klienten	Eksempler på kontrolkilder, som kan benyttes
<p><u>Fysiske personer</u></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Navn 2. CPR-nr. eller lignende unikt og varigt ID-nr. (fx pasnummer). <ol style="list-style-type: none"> a. a. Hvis intet CPR-nr.: tillige fødselsdato 3. PEP-status eller nærtstående/samarbejdspartner til PEP (se nedenfor) 	<p>CPR-registret.</p> <p>Officiel pålidelig legitimation (pas, kørekort, sundhedskort mv.).</p> <p>Skattestyrelsen/Skattemyndigheder.</p> <p>Dokumentation fra bank.</p> <p>Elektronisk identifikationsproces (eID – find liste over registrerede eID'er her).*</p> <p>Finanstilsynets PEP-liste**</p> <p>Kontrol af PEP eller nærtstående/samarbejdspartner til PEP kan ske ved at søge på internettet eller ved at bruge en privat tjenesteudbyder, der tilbyder sådanne oplysninger.</p>
<p>Juridiske personer</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Navn. 2. CVR-nr. eller lignende registreringsnummer (fx TIN-nr.) <ol style="list-style-type: none"> a. Hvis intet CVR-nr. eller lignende: som minimum klientens juridiske status. 3. Identifikation af reelle ejere/relevant personkreds herunder ejer- og kontrolstruktur (se nedenfor). 	<p>CVR-registreret/virksomhedsdatabaser.</p> <p>Skattestyrelsen/skattemyndigheder.</p> <p>Dokumentation fra bank.</p> <p>Elektronisk identifikationsproces (eID – find liste over registrerede eID'er her).***</p> <p>Ejerbog.</p> <p>Stiftelsesdokumenter.</p> <p>Vedtægter.</p>

*<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/EIDCOMMUNITY/Overview+of+pre-notified+and+notified+eID+schemes+under+eIDAS>

**<https://www.finanstilsynet.dk/tal-og-fakta/pep-liste>

***<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/EIDCOMMUNITY/Overview+of+pre-notified+and+notified+eID+schemes+under+eIDAS>

<p><u>Reelle ejere</u> (eller anden relevant personkreds, som underlægges KYC i forbindelse med en juridisk person).</p>	<p>Samme som ved fysiske personer, dog ikke krav om iværksættelse af egentlig PEP-procedure, jf. nedenfor, da det ikke er den reelle ejer, der er klient. En evt. PEP-status bør dog indgå i risikovurderingen af klienten, dvs. den juridiske person.</p>	
<p>Fuldmægtige (hvis en kontaktperson oplyser at handle under fuldmagt, eller der i øvrigt er tvivl om, hvem personen handler på vegne af).</p> <p>Undtaget er dog klare stillingsfuldmagter og advokater inden for EU/EØS, som handler på vegne af klienter.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samme som ved fysiske personer. 2. Fuldmagt/dokumentation for bemyndigelse. 	

Skærpet kundekendingsprocedure (ajourføring halvårligt, eller når klientens forhold ændrer sig)

Det kan være nødvendigt for advokaten at indhente yderligere oplysninger eller foretage yderligere kontroller, afhængig af risikovurderingen af klienten og de øvrige fund i forbindelse med gennemførelse af den normale kundekendingsprocedure. Det følgende skema indeholder eksempler på klienttyper eller omstændigheder, der medfører, at advokaten skal foretage sig yderligere i relation til kundekendingsproceduren.

Persontype	Oplysninger indhentet fra klienten	Eksempler på kontrolkilder, som kan benyttes
<p><u>PEP eller nærtstående til PEP.</u></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1..Samme som ved fysiske personer. 2. Midlernes oprindelse. 3. Overvejelse om yderligere foranstaltninger som nævnt under højrisikoklienter. 	<p>Dokumentation for oprindelsen af de midler og den formue, der er omfattet af forretningsforbindelsen/transaktionen, fx bankdokumentation/skattedokumentation og/eller lønsedler.</p> <p>Krav om skærpet/hyppigere overvågning og opdatering af oplysninger.</p>
<p><u>Højrisikoklient.</u></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samme som ved fysiske eller juridiske personer. <p>Hvilke og hvor mange af nedennævnte punkter, der tillige skal indhentes oplysning om, afhænger af baggrunden for den konkrete forøgede risiko:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adresse eller fødested 2. Yderligere oplysning om formål (hvorfor ønske om forretningsforbindelse, varighed, antal af påtænkte transaktioner mv.) og tilsigtede beskaffenhed (sammenhængen mellem transaktionen og klientens øvrige aktiviteter) af klientforholdet. 3. Midlernes oprindelse og/eller klientens formue. 4. Yderligere om reelle ejer/ejere. 5. Klientens forretningsaktiviteter og relationer. <p>OBS! Hvis klienten er højrisiko, fordi klienten er fra et af Europa-Kommissionens højrisikolande, skal <u>alle</u> ovenstående punkter gennemføres.</p>	<p>CPR-registret eller officiel pålidelig legitimation med adresse (fx sundhedskort).</p> <p>Dokumentation for oprindelsen af de midler og den formue, der er omfattet af forretningsforbindelsen/transaktionen, fx bankdokumentation/skattedokumentation og/eller lønsedler.</p> <p>Opslag på internettet om klientens tidligere og nuværende forretningsaktiviteter.</p> <p>Krav om skærpet/hyppigere overvågning og opdatering af oplysninger.</p>

<p><u>Distanceklienter (klienter uden fysisk fremmøde).</u></p>	<p>1. Samme som ved fysiske eller juridiske personer.</p> <p>Hvilke og hvor mange af nedennævnte punkter der tillige skal indhentes oplysninger om, afhænger af, hvor stor usikkerhed der er om klientens identitet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adresse eller fødested 2. Yderligere om reelle ejer/ejere 3. Yderligere oplysning om formål (hvorfor ønske om forretningsforbindelse, varighed, antal af påtænkte transaktioner mv.) og tilsigtede beskaffenhed (sammenhængen mellem transaktionen og klientens øvrige aktiviteter) af klientforholdet. 	<p>MitID eller anden digital signatur udstedt af pålidelige kilder. Liste over registrerede eID'er*</p> <p>CPR-registret eller officiel pålidelig legitimation med adresse (fx sundhedskort).</p> <p>Online møde med web-cam.</p> <p>Dokumentation fra bank for ejerskab af konti, som betalinger foretages fra.</p> <p>Dokumenter med myndighedspåtegning.</p> <p>Verifikation af reelle ejere ud over CVR, fx ved påtegnede/verificerede selskabsdokumenter.</p> <p>Opslag på internettet om klientens tidligere eller nuværende forretningsaktiviteter.</p>
---	---	--

Lempet kundekendingsprocedure (ajourføring hvert andet år, eller når klientens forhold ændrer sig).

Advokaten kan benytte sig af lempede kundekendingsprocedurer, hvis advokaten vurderer, at klienten eller transaktionen indebærer begrænset risiko.

De lempede procedurer er ikke en undtagelse til de normale kundekendingsprocedurer, og de lempede procedurer udgør derfor alene en mulighed for at justere den normale kundekendingsprocedure ved fx at bruge færre kontrolkilder til kontrol af klientens identitet og/eller sjældnere overvågning og opdatering af klientens oplysninger.

De lempede procedurer kan typisk anvendes, når klienten er et børsnoteret selskab eller en offentlig myndighed.

Det er dermed vigtigt at understrege, at det forhold, at advokaten vurderer, at der fx på en forbindelsesadvokat eller en anden klient med begrænset risiko kan anvendes lempede kundekendingsprocedurer, ikke ændrer på, at alle kravene i hvidvasklovens § 11, jf. § 11, stk. 3, skal opfyldes, men at de kan opfyldes med et minimum af foranstaltninger, jf. hvidvasklovens § 21. Advokaten skal dermed i sådanne sager med lempet kundekendingsprocedure fortsat sikre, at alle kundekendingskrav opfyldes, men det kan ske med et minimum af foranstaltninger.

Oplysningspligt (hvidvasklovens § 16)

I tilknytning til kundekendingsprocedurerne og inden etableringen af klientforholdet er advokaten forpligtet til at informere klienten om de regler, som gælder for behandling af personoplysninger. Disse oplysninger kan gives i en generel meddelelse, som fremhæver de forpligtelser, advokaten har i tilknytning til hvidvaskloven. Eksempelvis kan disse oplysninger fremgå af et sædvanligt klientoplysnings-skema. Det er ikke tilstrækkeligt, at advokaten henviser til sin hjemmeside, eller at klienten i øvrigt kan finde oplysningerne på advokatens hjemmeside. Oplysningspligten gælder kun i forhold til klienten, ikke i forhold til dennes reelle ejere.

Hvis klientforholdet etableres igennem en forbindelsesadvokat, bør det sikres, at disse oplysninger formidles fra forbindelsesadvokaten til klienten i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningens artikel 14.

Litteraturliste

RBA – FATF, Guidance for risk-based approach, Legal Professionals, June 2019, 2019 FATF/OECD

Erhvervsstyrelsens vejledning om reelle ejere af 1. november 2017, som du finder her: <https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-reelle-ejere>

Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder

Lars Lindencrone Petersen "Advokater og hvidvaskloven", 2019

Finanstilsynets hvidvaskvejledning

Kommenteret Hvidvasklov (Feb. 2022) af Hans Fogtdal m.fl. s. 142

Advokatrådets reviderede hvidvaskvejledning september 2022

Erhvervsstyrelsens guider til hvidvasklovens anvendelse – <https://erhvervsstyrelsen.dk/guides-til-hvidvasklovens-regler>